

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Medewerker groen- en tuinaanleg

//////////////////////////////////////
BK-0133-3

1. Globaal

1.1 TITEL

Medewerker groen- en tuinaanleg

Deze benaming wordt niet gebruikt in de Competent-fiche A120301 Medewerker groene ruimtes (m/v)

1.2 DEFINITIE

Voert werkzaamheden uit inzake aanleg van tuinen, parken, groene ruimtes, teneinde het ontwerp van de opdrachtgever te realiseren.

1.3 EXTRA INFORMATIE

*Onder het uitvoeren van voorbereidende werkzaamheden kunnen de volgende activiteiten vallen, afhankelijk van de werf/opdracht:

- Graaft funderingen uit en profileert
- Nivelleert en verbetert de grond (afgraven, ophogen, verwijderen van stenen, overbruggen van niveauverschillen, ...)
- Plaatst piketten en richtingskoorden
- Voert groundbewerkingen uit: diepscheuren, diepspitten, spitfrezen, handmatig pitten, egaliseren, frezen, verkruiden, rollen, eggen
- Voert aan en verwerkt teelaarde, bomenzand en meststoffen

**Onder het leggen van technische voorzieningen kunnen de volgende activiteiten vallen, afhankelijk van de werf:

- Installeert irrigatiesystemen of voorbereiding voor verlichting
- Legt eventueel kabels en leidingen voor irrigatiesystemen in voorbereiding
- Legt wachtbuizen indien van toepassing
- Legt eventueel kabels en leidingen aan

1.4 SECTOREN

- Land- en tuinbouw, bosbouw en zeevisserij (PC145 Tuinbouwbedrijf)
- Overheid (PC100- Aanvullend PC arbeiders)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

EDUplus

Boerenbond

AVBS (Algemeen Verbond van Belgische Siertelers en Groenvoorzieners)

VVOG (Vereniging voor Openbaar Groen)

BFG/FBEP (Belgische Federatie Groenvoorzieners)

Mede-indieners

VDAB-Studiedienst

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Competent-fiche (SERV): A120301 Medewerker groene gebieden (m/v), 25 maart 2013
- Beroeps(competentie)profiel: 'Hovenier aanleg parken en tuinen / Ploegbaas aanleg parken en tuinen', in samenwerking met EDUplus (februari 2007)
- Andere: Natuur en groene ruimte 2, Aequor, 1 augustus 2012
- Andere: Standaardbestek 250. Wegen en verkeer
- Andere: Harmonisch Park- en Groenbeheer en -beleid (HPG)

Relatie tot het referentiekader

Uit de Competent-fiche A120301 Medewerker groene ruimte (m/v) werden de basisactiviteiten geselecteerd die betrekking hebben op het beroep van medewerker groen- en tuinaanleg. De volgende basisactiviteiten werden niet weerhouden omdat ze verband houden met andere beroepen in de groensector: groenzone onderhouden, gazons onderhouden, bomen snoeien volgens de groeirichting. Uit de specifieke activiteiten werden alleen die activiteiten geselecteerd die de activiteiten van de medewerker groen- en tuinaanleg beschrijven: machines gebruiken, uitvoeren van infrastructuurwerken, meubilair in parken en tuinen installeren, irrigatiesystemen of verlichting

installeren.

Bovenstaande activiteiten werden aangevuld met competenties uit het beroepscompetentieprofiel van SERV, het document 'Natuur en groene ruimte 2' en de input van de arbeidsmarktactoren. Waar nodig werd de terminologie en de formuleringen uit de Competent-fiche aangepast en aangevuld naar de gebruikelijke termen en beschrijvingen binnen de sector.

Bij het opstellen van het dossier werd er tevens vergeleken en rekening gehouden met het 'Standaardbestek 250. Wegen en verkeer' en het 'Harmonisch Park- en Groenbeheer en -beleid (HPG)'. Het Standaardbestek 250 is een leidraad voor iedereen die betrokken is bij het opstellen van bestekken voor het uitvoeren van werken voor openbare diensten en wordt dus alleen bij werkzaamheden voor/door overheidsdiensten gehanteerd. Het document bevat tal van beschrijvingen waarop werkzaamheden in groene omgevingen dienen uitgevoerd te worden. Deze informatie werd geraadpleegd bij het opstellen van dit beroepskwalificatiedossier. Het 'Harmonisch Park- en Groenbeheer en -beleid' is de beheervisie voor het beheer van parken en openbaar groen. Ook deze informatie werd meegenomen tijdens het oplijsten van de competenties, vaardigheden en kenniselementen van de beroepsbeoefenaar.

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Neemt kennis van de opdracht				
<ul style="list-style-type: none"> Leest/stelt zich op de hoogte van de werkopdracht 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen Basiskennis van materialen Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde Kennis van vakterminologie
<ul style="list-style-type: none"> Handelt in functie van instructie en/of opdracht 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> Verzamelt de benodigde materialen en materieel op het bedrijf 	✓			
2. Werkt op een gezonde, veilige en milieubewuste manier				
<ul style="list-style-type: none"> Past de veiligheidsvoorschriften toe 	✓			<ul style="list-style-type: none"> Basiskennis van veiligheidsvoorschriften Basiskennis van wet- en
<ul style="list-style-type: none"> Gebruikt materialen, handgereedschap, 			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
machines en producten op een veilige manier				regelgeving met betrekking tot de groen- en tuinaanleg, procedures, bedrijfsrichtlijnen <ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van materialen • Kennis van het handgereedschap (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, ...) • Kennis van gebruiksmogelijkheden van machines die courant gebruikt worden in groen- en tuinaanleg (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, type brandstof, ...) • Kennis van hef- en tiltechnieken • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen • Kennis van weersinvloeden op de activiteiten van groen- en tuinaanleg
<ul style="list-style-type: none"> • Vermijdt risico's voor zichzelf, medewerkers, klanten en andere personen 		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Gaat respectvol en beleefd om met de klanten 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt de persoonlijke beschermingsmiddelen op een correcte manier 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt op een ergonomisch verantwoorde manier 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst waarschuwingsborden 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst rijplaten indien van toepassing 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Past hef- en tiltechnieken toe 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Waarborgt veiligheid en kwaliteit 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Voert werkzaamheden uit volgens instructie en/of opdracht 			✓	
3. Werkt met courante tuinbouwmachines en/of materiaal				
<ul style="list-style-type: none"> • Maakt de machines en werktuigen gebruiksklaar en/of past ze aan 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van het handgereedschap (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, ...) • Kennis van gebruiksmogelijkheden van machines die courant gebruikt worden in groen- en tuinaanleg (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, type brandstof, ...)
<ul style="list-style-type: none"> • Hanteert courante tuinbouwmachines 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorgt, tijdens de werkzaamheden, dat er geen materiaalverlies is en dat de levensduur van machines en gereedschappen optimaal is 	✓			
4. Bouwt eigen deskundigheid op				
<ul style="list-style-type: none"> • Stelt zich op de hoogte van de (verplichte) nascholingen die relevant zijn voor het beroep 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van het opleidingsaanbod • Kennis van vakterminologie
<ul style="list-style-type: none"> • Integreert de nieuwe ervaringen in de dagelijkse werksituatie 	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
5. Controleert de werkzaamheden en ruimt op				
• Ruimt op tijdens en aan het einde van de werkzaamheden			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van vakterminologie • Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal
• Controleert de eigen werkzaamheden samen met de leidinggevende	✓			
• Rapporteert aan de leidinggevende	✓			
• Meldt en overlegt problemen met de leidinggevende		✓		
• Meldt gebreken, beschadigingen en onvoorziene zaken		✓		
• Voert het restmateriaal dat bij de aanlegwerkzaamheden vrijkomt af			✓	
• Verwerkt het restmateriaal indien van toepassing			✓	
• Laat het terrein opgeruimd en verzorgd achter			✓	
6. Reinigt en doet basisonderhoud van machines en materieel				
• Reinigt na gebruik het materieel en de machines			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van mechanisch onderhoud • Basiskennis van veiligheidsvoorschriften • Kennis van het handgereedschap (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, ...) • Kennis van gebruiksmogelijkheden van machines die courant gebruikt worden in groen- en tuinaanleg (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, type brandstof, ...)
• Bergt het materieel en de machines op een correcte en veilige manier op			✓	
• Meldt problemen aan de technicus of verantwoordelijke		✓		
• Gaat zorgvuldig met het materieel om en laat het gebruiksklaar achter	✓			
7. Helpt mee met het transport van en naar de locatie				
• Zorgt ervoor dat de machines, het materieel en de grondstoffen vereist voor de uitvoering van de opdracht klaarstaan voor het transport	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van veiligheidsvoorschriften • Basiskennis van materialen

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
naar en van de werf				
<ul style="list-style-type: none"> • Helpt met het in- en uitladen van materieel, machines en grondstoffen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Laadt de bestelwagen correct 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Zekert en beschermt de lading 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Benut optimaal de beschikbare ruimte van de bestelwagen 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Stockeert op een correcte manier het materieel, de machines en de grondstoffen in het magazijn van het bedrijf 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Helpt met het vervoer van materieel en grondstoffen 			✓	
8. Helpt bij de voorbereidingen van het terrein op de locatie				
<ul style="list-style-type: none"> • Assisteert bij meten, waterpassen en uitzetten 	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van afmetingen en oppervlakteberekening • Basiskennis van grondwerken • Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van meet- en waterpasapparatuur • Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal
<ul style="list-style-type: none"> • Voert eenvoudig egalisatiewerk uit 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijdert alle zwerfvuil 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijdert kleine constructies, verhardingen en afsluitingen 			✓	
9. Bereidt de werkzaamheden voor op de locatie				
<ul style="list-style-type: none"> • Tafelt de te behouden planten in 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van grondwerken • Kennis van het handgereedschap (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, ...) • Kennis van gebruiksmogelijkheden van machines die courant gebruikt worden in groen- en tuinaanleg (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, type brandstof, ...) • Kennis van verschillende
<ul style="list-style-type: none"> • Voert de vrijgekomen grond af en/of verplaatst de grond 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt eventueel machines en hulpmiddelen op een effectieve en efficiënte manier, rekening houdend met de omgeving, en gaat er zorgvuldig mee om 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Voert beschermende maatregelen voor 			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
beplanting uit				werkmethoden en werkvolgorde <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van vakterminologie • Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal
<ul style="list-style-type: none"> • Ontstronkt bomen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Voert werkzaamheden uit volgens instructie en/of opdracht met een goede oog-handcoördinatie 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Zorgt dat er weinig materiaalverlies is 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Signaleert beschadigingen aan materiaal en materieel en meldt onvoorziene zaken 		✓		
10. Voert aanplantingen uit				
<ul style="list-style-type: none"> • Bewerkt de grond en maakt deze plantklaar 			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van gebruik van meststoffen & bodemverbeteraars • Basiskennis van snoeitechnieken voor planten • Kennis van kenmerken van de bodem en grondsoorten • Kennis van planten en hun kenmerken • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van verschillende plantmethoden • Kennis van vakterminologie • Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal • Kennis van weersinvloeden op de activiteiten van groen- en tuinaanleg
<ul style="list-style-type: none"> • Spreidt meststof en/of bodemverbeteraar uit en werkt deze onder 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Zet de planten uit volgens opdracht 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Plant heesters, hagen, bloembollen, eenjarigen, vaste planten en bomen 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Brengt de nodige verankering aan indien van toepassing (haagversterking, leidconstructies, boomverankering) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Verwijdert bij het aanplanten verwelkte plantendelen en snoeit bij 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Legt kruidachtige vegetaties aan door bezaaiing, bezoding en aanplanting 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Legt houtachtige vegetaties aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Legt water-, moeras en oeverbeplantingen aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Brengt de mulch* aan 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt netjes af 			✓	
* Mulch : beschermingslaag aangebracht op de bodem, met als belangrijkste doel de noden van het klimaat ter plaatse te compenseren. Voor dit doel worden allerlei natuurlijke en synthetische materialen gebruikt.				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
11. Bereidt gronden voor (drainage, graafwerken,...) in functie van nieuwe aanplantingen				
• Leest het matenplan en meet het uit op het terrein (afstanden, vormen, hoeken, bogen, dieptes/hogtes)	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van gebruik van bestrijdingsmiddelen • Basiskennis van grondwerken • Basiskennis van het aanleggen van drainage en afwateringssystemen • Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen • Kennis van kenmerken van de bodem en grondsoorten • Kennis van grondbewerking: spitten, frezen, ... • Kennis van constructietechnieken (helling, opbouw, materie, nivellering, ondergrond) • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van meet- en waterpasapparatuur • Kennis van vakterminologie • Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal
• Leest en begrijpt het drainageplan	✓			
• Leest en begrijpt het bestek	✓			
• Meet de nutsvoorzieningen op (kabels, buizen, ...) en brengt ze in kaart	✓			
• Werkt met meet- en waterpasapparatuur			✓	
• Rooit, maait en ruimt bestaande vegetatie handmatig of machinaal			✓	
• Maakt het terrein klaar voor de aanlegwerkzaamheden			✓	
• Voert voorbereidende terreinaanlegwerken uit*			✓	
• Legt snel en precies drainage/afwateringssystemen aan en zorgt dat de aansluitingen waterdicht op elkaar zijn aangesloten			✓	
* zie 1.3 Extra informatie (*)				
12. Legt het grasveld aan (gazon, sportvelden, golfterreinen, ...)				
• Egaliseert de grond			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van afmetingen en oppervlakteberekening • Basiskennis van het aanleggen van grasvelden (gazons, sportvelden, golfterreinen, ...) • Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen • Kennis van kenmerken van de bodem en grondsoorten • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van vakterminologie • Kennis van weersinvloeden op de
• Maakt de grond zaaiklaar			✓	
• Zaait het gras manueel of machinaal			✓	
• Rolt de grasmatten uit en snijdt ze bij			✓	
• Rolt het gezaaide gras en de aangelegde matten aan			✓	
• Besproeit met water			✓	
• Werkt netjes af			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
activiteiten van groen- en tuinaanleg				
13. Voert infrastructuurwerken uit				
• Leest een plan	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van afmetingen en oppervlakteberekening • Basiskennis van het aanleggen van verhardingen • Basiskennis van het aanleggen van vijvers en water(partijen) • Basiskennis van eenvoudige houtbewerkingen • Basiskennis van het plaatsen van omheiningen • Basiskennis van het aanleggen van drainage en afwateringssystemen • Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen • Kennis van constructietechnieken (helling, opbouw, materie, nivellering, ondergrond) • Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde • Kennis van meet- en waterpasapparatuur • Kennis van vakterminologie • Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal
• Werkt met meet- en waterpasapparatuur			✓	
• Berekent de hoeveelheid materiaal die nodig is voor de opdracht	✓			
• Graaft funderingen uit			✓	
• Legt technische voorzieningen aan**			✓	
• Legt drainage aan			✓	
• Verwerkt mortel en maakt eventueel aan			✓	
• Voert klein metselwerk uit			✓	
• Legt terrassen aan (hout, natuurstenen, sierklinkers,...)			✓	
• Legt (tuin)paden en opritten aan			✓	
• Legt siergrind aan			✓	
• Legt (biologische) vijvers of waterpartijen aan			✓	
• Brengt afdichtingsmateriaal aan en plaatst oeverbescherming			✓	
• Werkt taluds af			✓	
• Legt bij groenaanleg horende constructies aan (bijvoorbeeld boompaalconstructies, boomroosters, ondergrondse verankering van bomen, groeiplaatsverbetering van bomen, boomplaten, bescherming tegen vraatschade, haagsteun en haagversterking)			✓	
• Bouwt rotsboorden en decoratieve elementen			✓	
• Plaatst omheiningen (bijvoorbeeld betonplaten, houten afsluitingen,			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
metaaldraad, ...)				
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst bouwkundige elementen (bijvoorbeeld sokkel, brievenbus, ...) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst en monteert houten elementen (bijvoorbeeld park- en tuinpoorten, pergola's, carports, speeltoestellen, zandbak,...) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatst en monteert straat- en tuinmeubilair (bijvoorbeeld vuilbakken, schommels, glijbanen, hekwerk,...) 			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomt schade aan materieel 	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Zorgt dat er geen onnodig restmateriaal ontstaat 	✓			
** zie 1.3 Extra informatie (**)				

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van mechanisch onderhoud
- Basiskennis van gebruik van meststoffen & bodemverbeteraars
- Basiskennis van gebruik van bestrijdingsmiddelen
- Basiskennis van afmetingen en oppervlakteberekening
- Basiskennis van grondwerken
- Basiskennis van het aanleggen van verhardingen
- Basiskennis van het aanleggen van vijvers en water(partijen)
- Basiskennis van eenvoudige houtbewerkingen
- Basiskennis van het plaatsen van omheiningen
- Basiskennis van het aanleggen van grasvelden (gazons, sportvelden, golfterreinen, ...)
- Basiskennis van het aanleggen van drainage en afwateringssystemen
- Basiskennis van snoeitechnieken voor planten
- Basiskennis van lezen van eenvoudige tekeningen
- Basiskennis van veiligheidsvoorschriften
- Basiskennis van wet- en regelgeving met betrekking tot de groen- en tuinaanleg, procedures, bedrijfsrichtlijnen
- Basiskennis van materialen
- Basiskennis van het opleidingsaanbod

- Kennis van kenmerken van de bodem en grondsoorten
- Kennis van planten en hun kenmerken
- Kennis van het handgereedschap (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, ...)
- Kennis van gebruiksmogelijkheden van machines die courant gebruikt worden in groen- en tuinaanleg (naam, gebruik, onderhoud, gevaren, type brandstof, ...)
- Kennis van grondbewerking: spitten, frezen, ...
- Kennis van constructietechnieken (helling, opbouw, materie, nivellering, ondergrond)
- Kennis van hef- en tiltechnieken
- Kennis van verschillende werkmethoden en werkvolgorde
- Kennis van meet- en waterpasapparatuur
- Kennis van het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen
- Kennis van verschillende plantmethoden
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van restmateriaal en het verwerken van restmateriaal
- Kennis van weersinvloeden op de activiteiten van groen- en tuinaanleg

Cognitieve vaardigheden

- Leest/stelt zich op de hoogte van de werkopdracht
- Handelt in functie van instructie en/of opdracht
- Verzamelt de benodigde materialen en materieel op het bedrijf
- Past de veiligheidsvoorschriften toe
- Gaat respectvol en beleefd om met de klanten
- Gebruikt de persoonlijke beschermingsmiddelen op een correcte manier
- Werkt op een ergonomisch verantwoorde manier
- Waarborgt veiligheid en kwaliteit
- Maakt de machines en werktuigen gebruiksklaar en/of past ze aan
- Zorgt, tijdens de werkzaamheden, dat er geen materiaalverlies is en dat de levensduur van machines en gereedschappen optimaal is
- Stelt zich op de hoogte van de (verplichte) nascholingen die relevant zijn voor het beroep
- Integreert de nieuwe ervaringen in de dagelijkse werksituatie
- Controleert de eigen werkzaamheden samen met de leidinggevende
- Rapporteert aan de leidinggevende
- Gaat zorgvuldig met het materieel om en laat het gebruiksklaar achter
- Zorgt ervoor dat de machines, het materieel en de grondstoffen vereist voor de uitvoering van de opdracht klaarstaan voor het transport naar en van de werf
- Zekert en beschermt de lading
- Benut optimaal de beschikbare ruimte van de bestelwagen
- Stockeert op een correcte manier het materieel, de machines en de grondstoffen in het magazijn van het bedrijf
- Assisteert bij meten, waterpassen en uitzetten
- Zorgt dat er weinig materiaalverlies is
- Leest het matenplan en meet het uit op het terrein (afstanden, vormen, hoeken, bogen, dieptes/hogtes)
- Leest en begrijpt het drainageplan
- Leest en begrijpt het bestek
- Meet de nutsvoorzieningen op (kabels, buizen, ...) en brengt ze in kaart
- Leest een plan

- Berekent de hoeveelheid materiaal die nodig is voor de opdracht
- Voorkomt schade aan materieel
- Zorgt dat er geen onnodig restmateriaal ontstaat

Probleemoplossende vaardigheden

- Vermijdt risico's voor zichzelf, medewerkers, klanten en andere personen
- Meldt en overlegt problemen met de leidinggevende
- Meldt gebreken, beschadigingen en onvoorziene zaken
- Meldt problemen aan de technicus of verantwoordelijke
- Signaleert beschadigingen aan materiaal en materieel en meldt onvoorziene zaken

Motorische vaardigheden

- Gebruikt materialen, handgereedschap, machines en producten op een veilige manier
- Plaatst waarschuwingsborden
- Plaatst rijplaten indien van toepassing
- Past hef- en tiltechnieken toe
- Voert werkzaamheden uit volgens instructie en/of opdracht
- Hanteert courante tuinbouwmachines
- Ruimt op tijdens en aan het einde van de werkzaamheden
- Voert het restmateriaal dat bij de aanlegwerkzaamheden vrijkomt af
- Verwerkt het restmateriaal indien van toepassing
- Laat het terrein opgeruimd en verzorgd achter
- Reinigt na gebruik het materieel en de machines
- Bergt het materieel en de machines op een correcte en veilige manier op
- Helpt met het in- en uitladen van materieel, machines en grondstoffen
- Laadt de bestelwagen correct
- Helpt met het vervoer van materieel en grondstoffen
- Voert eenvoudig egalisatiewerk uit
- Verwijdert alle zwerfvuil
- Verwijdert kleine constructies, verhardingen en afsluitingen
- Tafelt de te behouden planten in
- Voert de vrijgekomen grond af en/of verplaatst de grond
- Gebruikt eventueel machines en hulpmiddelen op een effectieve en efficiënte manier, rekening houdend met de omgeving, en gaat er zorgvuldig mee om
- Voert beschermende maatregelen voor beplanting uit
- Ontstronkt bomen
- Voert werkzaamheden uit volgens instructie en/of opdracht met een goede oog-handcoördinatie
- Bewerkt de grond en maakt deze plantklaar
- Spreidt meststof en/of bodemverbeteraar uit en werkt deze onder
- Zet de planten uit volgens opdracht
- Plant heesters, hagen, bloembollen, eenjarigen, vaste planten en bomen
- Brengt de nodige verankering aan indien van toepassing (haagversterking, leidconstructies, boomverankering)
- Verwijdert bij het aanplanten verwelkte plantendelen en snoeit bij
- Legt kruidachtige vegetaties aan door bezaaiing, bezodig en aanplanting

- Legt houtachtige vegetaties aan
- Legt water-, moeras en oeverbplantingen aan
- Brengt de mulch* aan
- Werkt netjes af
- Werkt met meet- en waterpasapparatuur
- Rooit, maait en ruimt bestaande vegetatie handmatig of machinaal
- Maakt het terrein klaar voor de aanlegwerkzaamheden
- Voert voorbereidende terreinaanlegwerken uit*
- Legt snel en precies drainage/afwateringssytemen aan en zorgt dat de aansluitingen waterdicht op elkaar zijn aangesloten
- Egaliseert de grond
- Maakt de grond zaaiklaar
- Zaait het gras manueel of machinaal
- Rolt de grasmatten uit en snijdt ze bij
- Rolt het gezaaide gras en de aangelegde matten aan
- Besproeit met water
- Werkt netjes af
- Werkt met meet- en waterpasapparatuur
- Graaft funderingen uit
- Legt technische voorzieningen aan**
- Legt drainage aan
- Verwerkt mortel en maakt eventueel aan
- Voert klein metselwerk uit
- Legt terrassen aan (hout, natuurstenen, sierklinkers,...)
- Legt (tuin)paden en opritten aan
- Legt siergrind aan
- Legt (biologische) vijvers of waterpartijen aan
- Brengt afdichtingsmateriaal aan en plaatst oeversbeschermin
- Werkt taluds af
- Legt bij groenaanleg horende constructies aan (bijvoorbeeld boompaalconstructies, boomroosters, ondergrondse verankering van bomen, groeiplaatsverbetering van bomen, boomplaten, bescherming tegen vrachtschade, haagsteun en haagversterking)
- Bouwt rotsboorden en decoratieve elementen
- Plaatst omheiningen (bijvoorbeeld betonplaten, houten afsluitingen, metaaldraad, ...)
- Plaatst bouwkundige elementen (bijvoorbeeld sokkel, brievenbus, ...)
- Plaatst en monteert houten elementen (bijvoorbeeld park- en tuinpoorten, pergola's, carports, speeltoestellen, zandbak,...)
- Plaatst en monteert straat- en tuinmeubilair (bijvoorbeeld vuilbakken, schommels, glijbanen, hekwerk,...)

Omgevingscontext

- De beroepsbeoefenaar voert zijn werkzaamheden uit voor bedrijven of organisaties die te maken hebben met aanleg van beplanting, verhardingen, water(partijen) en technisch en bouwkundige voorzieningen. Hij is te werk gesteld in overheids- of private bedrijven
- Het beroep wordt uitgeoefend buiten, in groene omgevingen
- De medewerker groen- en tuinaanleg wordt blootgesteld aan wisselende weersomstandigheden

- De weersomstandigheden hebben een invloed op de werkuren en -dagen. Tijdens bepaalde weersomstandigheden kan het werk niet worden aangevat of moet het werk worden gestopt (weerverlet).
- De medewerker groen- en tuinaanleg heeft te maken met wisselende toestand van bodems
- De beroepsuitoefening kent seizoensgebonden arbeid omdat sommige werkzaamheden op bepaalde momenten moeilijk kunnen uitgevoerd worden
- Het beroep houdt verplaatsingen in : de werkzaamheden worden meestal op locatie uitgevoerd (werven)
- De beroepsbeoefenaar komt voornamelijk in contact met klanten en collega's

Handelingscontext

- De medewerker groen- en tuinaanleg werkt volgens de instructies en de werkopdrachten van de leidinggevende
- De beroepsbeoefenaar werkt in teamverband
- De medewerker groen- en tuinaanleg zal in bepaalde omstandigheden zijn werkzaamheden volledig moeten afwerken, zelfs wanneer de gebruikelijke arbeidsduur overschreven werd
- De medewerker groen- en tuinaanleg werkt zijn taken af binnen de vooropgestelde tijd en volgens de planning
- De werkzaamheden zijn deels routinematig of repeterend van aard : tijdens bepaalde periodes moeten dezelfde specifieke activiteiten uitgevoerd worden gedurende meerdere dagen en /of weken na elkaar
- De werkomstandigheden verschillen sterk per project/opdracht
- De beroepsbeoefenaar heeft aandacht voor en houdt voortdurend rekening met de natuur, veiligheid, milieu en klanten en/of publiek
- Het dragen van beschermingskledij is verplicht
- De medewerker groen- en tuinaanleg moet met verschillende machines, apparaten en gereedschappen kunnen werken/omgaan op een correcte en veilige manier om risico's te vermijden
- Hij/zij vermijdt beschadiging van machines en materieel
- De beroepsbeoefenaar heeft aandacht voor een beleefde omgang met klanten, publiek, opdrachtgevers en collega's
- De beroepsbeoefenaar heeft aandacht voor de kwaliteit van de geleverde werkzaamheden en het respecteren van de vooropgestelde tijd/planning
- Gezien de medewerker groen- en tuinaanleg vaak in een gebukte houding werkzaamheden verricht en/of zware voorwerpen/lasten moet dragen is ergonomisch verantwoord werken verplicht

Autonomie

Is zelfstandig in

- de uitvoering van zijn opdracht en de volgorde van de werkzaamheden binnen de opdracht : het helpen organiseren van het transport van en naar de werf, het voorbereiden van de gronden, het aanplanten een aanleggen, het uitvoeren van infrastructuurwerken, het oplossen van eenvoudige problemen het reinigen en onderhouden van gebruikte machines en materieel, het opruimen en controleren van de

eigen werkzaamheden. De medewerker groen- en tuinaanleg werkt onder de verantwoordelijkheid van de leidinggevende.

Is gebonden aan

- de werkopdracht, de instructies van de leidinggevende, de procedures en bedrijfsrichtlijnen, de vigerende wet- en regelgeving met betrekking tot groen- en tuinaanleg

Doet beroep op

- de leidinggevende bij problemen die hij zelf niet kan oplossen ; hij rapporteert aan de leidinggevende over de eigen werkzaamheden

Verantwoordelijkheid

- Neemt kennis van de opdracht
- Werkt op een gezonde, veilige en milieubewuste manier
- Werkt met courante tuinbouwmachines en/of materiaal
- Bouwt eigen deskundigheid op
- Controleert de werkzaamheden en ruimt op
- Reinigt en doet basisonderhoud van machines en materieel
- Helpt mee met het transport van en naar de locatie
- Helpt bij de voorbereidingen van het terrein op de locatie
- Bereidt de werkzaamheden voor op de locatie
- Voert aanplantingen uit
- Bereidt gronden voor (drainage, graafwerken,...) in functie van nieuwe aanplantingen
- Legt het grasveld aan (gazon, sportvelden, golfterreinen, ...)
- Voert infrastructuurwerken uit

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Er zijn geen wettelijke attesten of voorwaarden verplicht.

Bijkomende attesten

Voor het uitoefenen van bepaalde werkzaamheden en/of in bepaalde contexten kunnen bepaalde attesten en/of certificaten nodig of wenselijk zijn:

- Fytolicensie p1 zoals bepaald in KB van 19 maart 2013 ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en toevoegingsstoffen

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

De gegevens van de sector tonen aan dat er in 2011 3370 werkgevers en eenmansbedrijven gevestigd waren op de Vlaamse arbeidsmarkt (in heel België staan er 5404 werkgevers en eenmansbedrijven geregistreerd). De tewerkstelling kende een sterke stijging de laatste decennia : de tuinaanleg steeg van 3710 werknemers in 1990 naar 7474 werknemers in 2011. Het aandeel van de werkgevers tuinaanleg in de groene sectoren bedraagt 42%. Het aandeel van de werknemers tuinaanleg in de groene sectoren bedraagt 41%.

In januari 2005 deden 2,5 % Belgische individuen beroep op een tuinaannemer. Tijdens datzelfde jaar in juli steeg dit aandeel tot 2,8 %. In januari 2011 is het aandeel van individuen die beroep doen op een tuinaannemer gestegen naar 4,1 % en in juli 3,6%. In januari 2012 is er echter opnieuw een relatief forse stijging naar 5%.

Vacatures

In dit luik baseren wij ons uitsluitend op de cijfers die wij verkregen hebben via de VDAB. Deze cijfers hebben enkel en alleen betrekking op de dossiers die gekend zijn bij de VDAB consultants. Wij merken hierbij op dat de VDAB niet op de hoogte gesteld wordt van alle vacatures in deze sector. Heel wat vacatures worden kenbaar gemaakt via andere kanalen of uitzendbureaus. Bedrijven trachten hun vacatures ook in te vullen via eigen netwerken en contacten met scholen. Het aanbod van vacatures ligt dus in werkelijkheid nog hoger dan wat hieronder wordt weergegeven door de cijfers.

In de databank van VDAB vinden we de vacaturegegevens voor de medewerker groen- en tuinaanleg terug in de categorie 'tuinier, tuinaanlegger - bosaanlegger'.

- I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector
- i. Spreiding over de betrokken sectoren

Ontvangen vacatures		Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Aalst-Oudenaarde	Gent	St. Niklaas-De nedermonde	Limburg Oost	Limburg West	Blaas- Vlaanderen	TOTAAL	Openstaande vacatures	
NEC zonder uitzendopdr.	01. Primaire sector	38	8	25	50	45	29	44	20	21	33	29	17	59	3	421	2	
	02. Dranken, voeding en tabak	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
	11. Overige industrie	0	0	0	3	0	1	0	0	0	1	0	2	0	0	7	0	
	13. Bouw	0	1	1	14	6	0	4	2	1	22	3	4	10	0	68	13	
	14. Groot- en kleinhandel	0	1	4	1	5	0	1	1	0	3	1	1	2	1	21	3	
	16. Horeca en toerisme	0	0	0	2	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	7	2	
	19. Zakelijke dienstverlening	5	1	6	0	0	0	1	1	1	13	2	0	5	1	36	1	
	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	23	4	5	2	3	7	27	10	6	26	5	0	5	1	124	8	
	21. Diensten aan personen	2	3	2	1	0	1	2	0	0	1	2	2	2	0	18	2	
	22. Ontspanning, cultuur en sport	4	10	3	1	5	2	0	2	0	0	0	3	3	0	33	1	
	23. Openbare besturen	22	13	13	9	2	3	2	13	5	4	4	4	2	6	5	103	2
	24. Onderwijs	0	9	3	8	3	3	4	0	0	2	1	2	1	0	36	2	
	25. Gezondheidszorg	0	0	1	2	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	6	0	
	26. Maatschappelijke dienstverlening	20	2	1	3	6	1	10	2	1	3	2	3	2	0	56	7	
TOTAAL		114	52	64	98	75	49	96	52	36	109	50	37	95	11	938	63	

ii. Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.												
tuinier	17	9	15	27	25	51	52	46	30	49	57	38
Tuinaanlegger-bosaanlegger	24	22	13	16	37	43	30	29	20	29	34	25
TOTAAL	41	31	28	43	62	94	82	75	50	78	91	63
Uitzendopdr.												
tuinier	0	0	0	3	34	13	16	32	51	68	69	97
Tuinaanlegger-bosaanlegger	0	0	0	1	7	19	9	20	27	28	106	59
TOTAAL	0	0	0	4	41	32	25	52	78	96	175	156
ALGEMEEN TOTAAL	41	31	28	47	103	126	107	127	128	174	266	219

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kontrijk-Roeselare	Oostende-De Per	Aalst-Oude naarde	Gent	St. Niklaas-De nedermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr.															
Tuinier	5	2	2	5	8	0	6	1	0	8	0	0	1	0	38
Tuinaanlegger-bosaanlegger	4	1	1	2	4	2	5	0	0	3	0	0	2	1	25
TOTAAL	9	3	3	7	12	2	11	1	0	11	0	0	3	1	63
Uitzendopdrachten															
Tuinier	7	6	4	0	4	1	39	5	3	14	10	1	2	1	97
Tuinaanlegger-bosaanlegger	5	7	4	0	5	1	17	1	5	7	5	1	1	0	59
TOTAAL	12	13	8	0	9	2	56	6	8	21	15	2	3	1	156
ALGEMEEN TOTAAL	21	16	11	7	21	4	67	7	8	32	15	2	6	2	219

II. Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)

Jaartal	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
NEC zonder uitzendopdr.												
Tuinier	134	113	133	216	246	358	393	379	416	579	569	639
Tuinaanlegger-bosaanlegger	154	128	117	157	224	301	241	235	208	261	327	299
TOTAAL	288	241	250	373	470	659	634	614	624	840	896	938
Uitzendopdr.												
Tuinier	5	1	3	171	329	441	632	682	601	464	533	582
Tuinaanlegger-bosaanlegger	1	0	0	75	231	453	667	384	234	190	375	394
TOTAAL	6	1	3	246	560	894	1299	1066	835	654	908	976
ALGEMEEN TOTAAL	294	242	253	619	1030	1553	1933	1680	1459	1494	1804	1914

III. Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio

Regio	Antwerpen- Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vibroonde	Brugge	Kortrijk- Rooselare	Oostende- leper	Aalst- Oude naarde	Gent	St. Niklaas- Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	Buiten Vlaanderen	Totaal
NEC zonder uitzendopdr.															
tuinier	78	39	50	59	52	37	67	35	27	96	26	14	50	9	639
Tuinaanlegger- bosaanlegger	36	13	14	39	23	12	29	17	9	13	24	23	45	2	299
TOTAAL	114	52	64	98	75	49	96	52	36	109	50	37	95	11	938
Uitzendopdr.															
tuinier	59	28	24	28	21	20	183	32	18	70	43	14	23	19	582
Tuinaanlegger- bosaanlegger	34	24	17	8	6	5	106	10	37	64	32	13	20	18	394
TOTAAL	93	52	41	36	27	25	289	42	55	134	75	27	43	37	976
ALGEMEEN TOTAAL	207	104	105	134	102	74	385	94	91	243	125	64	138	48	1914

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

Beroep	Antwerpen- Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vibroonde	Brugge	Kortrijk- Rooselare	Oostende- leper	Aalst- Oude naarde	Gent	St. Niklaas- Dendermond	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL tuinier	546	189	282	220	231	115	180	186	208	279	245	324	350	3355
TOTAAL tuinaanlegger- bosaanlegger	109	55	73	84	41	18	35	51	60	77	42	62	67	774

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

De studiedienst van VDAB vermeldt de cluster “tuinier en tuinaanlegger-bosaanlegger” als knelpuntberoep. Vacatures voor tuinier en tuinaanlegger-bosaanlegger spreken kandidaten met een specifieke tuinbouwopleiding aan. Op dit gebied is de vraag groter dan het aanbod. Sollicitanten beschikken best over een brede kennis.

Verder moet ook vermeld worden dat de werkzaamheden meestal buiten plaatsvinden en dat in sommige periodes van het jaar de werkdagen lang kunnen zijn.

4. Samenhang

De beroepenstructuur zal worden aangevuld zodra er een zicht is op alle verwante beroepen.

Tuinaanlegger-groenbeheerder	
Medewerker groen- en tuinaanleg	Medewerker groen- en tuinbeheer